

minki« ne pobrali, se mi zdi potrebno dati naslednje kratko zjasnjenje. Onda je rečeno: »Sničistve ni od senice izpeljati, temuč od priloga snik, snikov kar pomeni radovedniga (curiosus), kakor kaže g. Miklošič«. — Ali kdor prav pogleda (Radices p. 84), bo vidil, da g. Miklošič ne reče, da je »snik« prilog, tudi ne reče, da »snik« ampak da »sničav« radovedniga pomeni, pa tudi ne pové, kakor sicer veči del pri drugih besedah, kje se beseda »snik« še najde, ki je v svojih bogatih nabirah nimata ne Dobrovski ne Kopitar. Dokler pa ni spričano, da se beseda v starih bukvah najde, se sme soditi, da je nova; iz nove besede pa stare izpeljavati, bi bilo napak. Sníčav je pa stara beseda, in da radovedniga pomeni, nam je iz bukev leta 1824 prvi izkazal g. Šafarik; lépa hvala mu badi! S to opombo želim odverniti, da bi se nam zmota, ki je v povédanim sestavku iz negotove besede »snik« izpeljana in na ondi vpervič izmišljene »snika, snikov« i. t. d. natvezena, v kake bukve ne vrnila.

Metelko.

Miloserčnost do živali.

Društvo za varstvo živali na Štajerskem izdalo je lične tablice za mladost, kateri se miloserčnost do živali priporoča. Ker je neusmiljeno in nečloveško, ako kdo živali terpenči, in ker mora učitelj tudi v tej zadevi učence podučevati in opominjati, naj „Tov.“ te lepe nauke, o varstvu živali, tudi vslovenski besedi podá našim šolam. Ti so:

1. Živali so božje stvari. Bog ti jih je dal v veselje in korist. Hvali Boga za to njegovo modrost in dobroto, in spoznavaj in ceni vedno bolj, kaj ti živali koristijo.

2. Ne prizadevaj brez potrebe nobeni živali bolečin, kajti žival občuti bolečine kakor ti.

3. Živali smeš sicer moriti zavoljo hrane, ali pa, ako ti škodujejo; moraš jih toda ugonobiti kolikor mogoče hitro in kolikor mogoče tako, da jim prikrajšaš bolečine.

4. Domačim živalim dajaj potrebno kermo, in strezi jim; kajti one so tvoje koristne služabnice. Nikdar ne imej živali, katerih ne moreš dovelj živiti.

5. Vprezne živali ne smeš čez mero napénjati, in ne muči jih z nagajanjem, tepežem, ali da jih pustiš stati v vročini ali v mrazu, in ne tirjaj več od njih, kolikor zmore njih moč.

6. Ako moraš kako žival kaznovati, ne stori tega v hudi jezi in strastno, kajti žival ni z namenom grešila, ampak ravnala je le po svojem naravnem nagonu.

7. Ljubih in koristnih tic pevk ne smeš niti loviti niti moriti, tudi njih gnjezd ne razdirati; to bi bila krivica Bogu in ljudem.

8. Bolnim in terpečim živalim lajšaj njih bolečine, kolikor je v tvoji moči.

9. Ako vidiš, da kdo živalim po nepotrebnem bolečine dela, opominjaj jih in zadržuj.

10. Tudi pri živali nikoli ne pozabi:

»Kar hočeš, da se tebi ne stori,
Ne stori tega drugim tudi ti!«

Iz šole za šolo.

Stavki za vaje. Naj višja dušna človekova moč je um. Um človeku daje zmožnost, da svojega duha vedno bolj izobražuje, in se tako popolnomasti približuje. Neomikani človek znotranji svet vsega dobrega in pravega, lepega in zlahnega le malo more poznati; kolikor bolj pa človek izobražuje svoj um, toliko bolj se mu odpirajo dušne oči v višjo naravo.

Zgodovina je prava učenica. Kaže nam, kako je človeški rod po božji previdnosti prišel iz tamne nevednosti k svetlobi pravega spoznanja; kaže nam, kako spremenljivo in minljivo je vse na svetu in kako stanovitno je vse, kar je pravo, zlahtno in lepo; pelje nas na sled božjih potov, nas zagotavlja, da se boče tudi prihodnost razvijala tako, kakor ji bode zapovedoval večni vladar.

Nevošljivost se naj lažje odpravi, ako se ne porajta. Podobna je iskri, ki je padla od velikega ognja; ako je ne piháš, sama ugasne. Misli in besede so cvetje; dela pa so živo sadje. Kakor bleskajoči biseri so zlahtne misli v čistem sercu; beseda daje jim lepo oblačilo, djanja pa krasni venec.

Solnčna ura služi nam le tako dolgo, dokler solnce sije; zapusti pa nas, kakor hitro se nam skrije rumeno solnce. Prijatelji na videz delajo tudi tako. Dokler nam sije solnce zlate sreče, so pri nas; ako pa prideró k nam oblaki nesreče, nam se odtegnejo.

Popisi. Vinska terta. Človeku je želja priraščena, da bi si življenje rad prijetno delal. Ni ga kraja na zemlji, kjer bi si človek ne bil preskerbel tega ali unega, ki mu preganja skerbí. Vино ima to lastnot, da razveseljuje človeško serce, da preganja skerbí in navdušuje duh z novo serčnostjo. Zmerno vžito vino prijetno napenja vse strune človeškega duha; nezmerno vžito pa stori, da človek stopi čez prag svojega ozko zagrajenega bitja, in pade v globočino živalske ostudnosti. Vinsko terto je sadil, kakor nam pripoveduje sv. pismo, že Noe. Sedaj terta raste po vsi zemlji; samo čez 50° širokosti in med krogi solnčne vernitve se ne dá saditi. V vročih krajih raste terta le na hribih. Terta ne sterpi ne prehudega mraza, ne prehude vročine. Če se terta ne obrezuje, zraste zelo velika. Pravijo, da je bila na Francoskem terta, ki je bila debela kot mož čez pas, in je na leto dajala po 350 steklenic vina.